

Μάνος Κοντολέων, "Το ταξίδι που σκοτώνει".

Περίληψη

Ζούσα στην Αθήνα στα τέλη του 20ου αιώνα, όταν ήμουν δεκαπέντε χρονών και φοιτούσα στην πρώτη λυκείου. Η μητέρα μου, ο πατέρας μου, ο εντεκάχρονος αδερφός μου ο Αλέξανδρος και εγώ κατοικούσαμε σε ένα μικρό διαμέρισμα της μεγαλούπολης. Ως έφηβος, προσπαθούσα να βρω τον εαυτό μου, να ανακαλύψω έναν Στέφανο που θα ήταν αποδεκτός από το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο και ειδικότερα από τους συμμαθητές του. Έναν Στέφανο του οποίου οι κοινωνικές σχέσεις θα ήταν απόλυτα υγιείς και φυσιολογικές. Στην προσπάθειά μου αυτή δέχτηκα τις προκλήσεις του Πέτρου και ιδίως της Νότας που μετά το πάρτι του Αλέκου με παρακίνησαν να συμμετέχω σε ένα μοναδικό και πρωτόγνωρο "ταξίδι".

Επηρεασμένος καθώς ήμουν από τη Νότα και ιδιαίτερα προσελκυσμένος από την παρουσία της μπήκα στον φαύλο κύκλο των ναρκωτικών. Παρά τις ηθικές αναστολές που κάποια στιγμή με διακατείχαν συνέχισα τη λήψη ουσιών. Συνοδοιπόρος μου σε αυτό το ταξίδι ήταν ο πολύ καλός φίλος μου Στάθης, που δυστυχώς έχασε την ευκαιρία να ζήσει. Ο φόβος και η ντροπή που ένιωθα όταν αντίκριζα στα μάτια την οικογένειά μου ήταν απερίγραπτοι. Παρά τη σύντομη αποτοξίνωση που επιδίωξα, συνέχιζα να είμαι πλήρως εξαρτημένος από τις ουσίες. Κάποια μέρα, την απότομη αλλαγή της προσωπικότητας μου αντιλήφθηκαν οι γονείς μου, που μαζί με τον Σωκράτη, ξάδερφό μου, με βοήθησαν να απαλλαχτώ πλήρως από το οδυνηρό ταξίδι των ναρκωτικών.

Θέματα του βιβλίου

Μέσα από τις πράξεις, τα λόγια και τα πρόσωπα της ιστορίας, εκτυλίσσονται ποικίλα θέματα που "ενώνονται" και "συνδέονται" στο μεγάλο και πολυσυζητημένο θέμα των ναρκωτικών. Στο μυθιστόρημα "Το ταξίδι που σκοτώνει" κυριαρχεί η ανασφάλεια που "περικλείει" τους εφήβους και η αδυναμία εύρεσης της προσωπικής τους ταυτότητας. Ο ασταθής χαρακτήρας τους απορρέει από τη λανθασμένη διαπαιδαγώγηση που έχουν δεχτεί τόσο από την οικογένειά τους, οι σχέσεις με την οποία αποδομούνται σ' αυτήν την ηλικία, όσο και από το σχολείο στο οποίο φοιτούν. Συνεπώς, η έλλειψη αυτογνωσίας και αυτοπεποίθησης οδηγεί πολλές φορές, όπως στην περίπτωση του Στέφανου, στο απατηλό και ταυτόχρονα δελεαστικό ταξίδι των ναρκωτικών. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι ναρκομανείς δεν είναι τίποτε άλλο παρά αβοήθητα και ψυχικά ανίσχυρα άτομα. Άλλα θέματα που "ξετυλίγονται" στις σελίδες του βιβλίου είναι η φιλία και ο έρωτας, που απασχολούν σε έναν σχετικά μεγάλο βαθμό τον πρωταγωνιστή.

Το συγκεκριμένο βιβλίο αναδεικνύει στις σελίδες του την ύψιστη και υπέρτατη αξία της ψυχικής ακεραιότητας και του ψυχικού σθένους. Κάθε άνθρωπος οφείλει να "πατάει γερά στα πόδια του" προκειμένου να καταφέρει να αντισταθεί σε κάθε πειρασμό της ζωής. Ανέκαθεν η ζωή ήταν δυσχερής, γεμάτη παγίδες και εμπόδια, που αποδυναμώνουν τις προσωπικότητες των ανθρώπων. Αυτοί με τη σειρά τους είναι απρόβλεπτοι, ασταθείς και ευεπηρεάστοι, αν και θα έπρεπε να είναι "ετοιμοπόλεμοι" και ρεαλιστές.

Μια σύντομη κριτική

Κάθε μυθιστόρημα, αλλά γενικότερα κάθε λογοτεχνικό έργο έχει ορισμένα αδύνατα και δυνατά σημεία. Έτσι λοιπόν και

στο μυθιστόρημα "Το ταξίδι που σκοτώνει" διακρίνω πως η απόδοση των θεμάτων είναι ιδιαίτερα πετυχημένη και ακριβής. Ειδικά όσον αφορά στο εξέχον και επίκαιρο θέμα των ναρκωτικών, εγώ προσωπικά αντιλήφθηκα πλήρως τον λόγο για τον οποίο τα "θύματα" των βλαβερών και θανατηφόρων ουσιών είναι τόσο εξαρτημένα από αυτές. Επιπρόσθετα, τόσο οι ήρωες όσο και οι σκέψεις και τα συναισθήματά τους εκφράζονται με ρεαλιστικότητα, παραστατικότητα και ζωντάνια. Στην περίπτωση του μικρού Αλέξανδρου αποδίδονται με ακρίβεια οι προβληματισμοί και οι ανησυχίες του με πλήθος εικόνων, ενώ ο πόνος και η ψυχική ένταση που κατακλύζουν τους γονείς, τη Μαρία και τον Σωτήρη, είναι ολοφάνεροι. Παράλληλα δηλώνονται σαφώς και πειστικά οι ενδοιασμοί και οι φόβοι του Πέτρου, καθώς και του κεντρικού ήρωα, του Στέφανου, που αισθάνεται ντροπή και απογοήτευση και υφίσταται σωματικές διαταραχές. Από την άλλη πλευρά γίνεται σύντομη μα συνάμα κατατοπιστική αναφορά στον Αλέκο, που κατάφερε να αντισταθεί σε μια μορφή θανάτου, τα ναρκωτικά.

Όσον αφορά στην υπόθεση και την πλοκή του βιβλίου, θα επιθυμούσα τη συνέχιση της ιστορίας, αφού το τέλος είναι κατά τη γνώμη μου ασαφές και ανολοκλήρωτο. Βέβαια έτσι μπορεί να το ολοκληρώσει η φαντασία και ευρηματικότητα του κάθε αναγνώστη και αναγνώστριάς! Κλείνοντας, η γλώσσα του κειμένου ήταν ναι μεν απλή, ρεαλιστική και κατανοητή, αλλά σε συγκεκριμένα σημεία υπερβολική και γεμάτη πλεονασμούς. Αυτή η αδυναμία οφείλεται πιθανόν στην προσπάθεια του συγγραφέα να εκφράσει με ακρίβεια τις συναισθηματικές διακυμάνσεις των ηρώων, κάτι που τελικά όμως είχε ως αποτέλεσμα να καταστήσει το κείμενο σε ορισμένα σημεία δυσνόητο.

Ο κεντρικός ήρωας 15 χρόνια μετά...

Ο Στέφανος μετά από 15-20 χρόνια έχει απεξαρτηθεί πλήρως από τα ναρκωτικά. Μάλιστα η δυσάρεστη εμπειρία που είχε με αυτά τον συγκλόνισε τόσο πολύ που αποφάσισε να εργαστεί σε ένα κέντρο αποτοξίνωσης νέων από τις ουσίες. Ο ίδιος θυμάται τότε πόσο πολύ τον βοήθησαν οι ειδικοί, όταν το χρειαζόταν, και επιδιώκει με τη σειρά του να απαλλάξει τους εφήβους από τον εφιάλτη των ναρκωτικών, πριν αυτός γίνει μη αναστρέψιμη πραγματικότητα. Τώρα που έχει διαμορφώσει την προσωπικότητά του και έχει αποκτήσει αυτοπεποίθηση, είναι δυνατός και χαρακτηρίζεται από ψυχική ακεραιότητα και δύναμη. Δεν είναι πια ευάλωτος και απρόβλεπτος, μα ένας σταθερός και σοβαρός άντρας που ξέρει να αναγνωρίζει το ηθικό από το ανήθικο και το δίκαιο από το άδικο. Τέλος, έχει παντρευτεί με την Άννα και σε 3 μήνες θα γεννηθεί ο γιος του! Είναι αποφασισμένος να χαράξει για το παιδί του τον "σωστό" δρόμο ώστε να μη γνωρίσει ποτέ τον κόσμο των ναρκωτικών.

Μια δική μου συνέχεια της ιστορίας

Ο Στέφανος μετά την προτροπή της Άννας καταφέρνει να κοιτάξει τον ήλιο, παίρνει θάρρος και εντάσσεται σε ένα πρόγραμμα αποτοξίνωσης εφήβων από τη μάστιγα των ναρκωτικών. Καθημερινά υποφέρει, όμως σίγουρα λιγότερο απ' ό,τι στην αρχή. Σιγά σιγά ανοίγεται μπροστά του ένας καινούριος κόσμος, ξεχνά το σκοτάδι και τους κινδύνους που κρύβουν οι δρόμοι. Εξελίσσεται σε έναν αποφασιστικό και δυνατό άνδρα που ξέρει να εκτιμά και να κρίνει. Όταν απεξαρτάται πλήρως και φεύγει από το ίδρυμα, τον περιμένουν με ανυπομονησία η Άννα και η οικογένειά του που αντικρίζουν έναν νέο, αλλιώτικο Στέφανο. Στην πορεία, αυτός αποφασίζει να συνεχίσει τα μαθήματά του σε ένα νυχτερινό σχολείο, αφού

λυπάται βαθύτατα για τη διακοπή της εκπαίδευσης και της μόρφωσής του. Στο κοντινό μέλλον θα σπουδάσει Ψυχολογία και θα ανοίξει το δικό του ιατρείο, ενώ ταυτόχρονα θα προσφέρει εθελοντικά τις υπηρεσίες του σε ένα κέντρο αποτοξίνωσης εφήβων από τα ναρκωτικά...

Γεωργία Κούρτη